

ся неефективним механізмом стимулювання науково-дослідної роботи, що виявляється у низькій мотивації безпосередніх учасників науково-дослідницького процесу та незадовільному його фінансуванні.

З урахуванням нашого досвіду вважаємо за доцільне дотримуватись таких перспективних підходів щодо підвищення споживаної цінності знань продукції університету: 1) забезпечити дотримання принципу «навчання через дослідження» як основи повноцінної університетської освіти; 2) впроваджувати міждисциплінарний принцип розробки навчальних планів і програм дисциплін; 3) розширити сферу використання сучасних форм комунікацій між викладачами та студентами на основі інформаційних технологій (дистанційне навчання, консультації он-лайн, заняття в форматі вебінарів, Інтернет-конференції тощо); 4) поглибити інтеграцію академічної науки, освіти та бізнесу шляхом запрошення до викладання керівників провідних вітчизняних і зарубіжних компаній; 5) активізувати залучення студентів у нові форми організації наукових досліджень (участь у наукових гуртках, дослідницьких проектах, роботі наукового парку тощо із можливістю отримання додаткових стипендій, грантів, проходження стажувань в провідних компаніях та науково-дослідних установах); 6) створити реально діючу систему морального та матеріального стимулювання за успішне навчання та результативну наукову роботу для всіх учасників процесу створення знань продукції університету.

*Долгова Л.І., к.е.н., доцент
кафедри економіки підприємств*

ІНДИВІДУАЛЬНА САМОСТІЙНА РОБОТА ЯК ОДИН ІЗ АСПЕКТІВ АНАЛІТИЧНО-ПОШУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Упровадження інноваційних методів навчання потребує суттєвої зміни ролі викладача у навчальному процесі, разом з тим поступова зміна цієї ролі є напрямком впровадження інноваційних методів навчання у навчальний процес. Із людини, яка дає знання та перевіряє їх засвоєння студентами, викладач перетворюється на організатора їх роботи з самостійного пошуку, творчого створення та опрацювання цих знань. Його головна функція — давати студентам напрямки та орієнтири, а також необхідну допомогу в творчому самонавчанні. Така функція передбачає і те, що залучення викладачем студентів до виконання аналітично-пошукової роботи стає прямим службовим обов'язком, без виконання якого викладач не може вважатися таким, який повністю відповідає професійним вимогам до нього.

Робота викладача як організатора самостійного набуття знань можлива, якщо враховується особистість кожного студента, його психічні пізнавальні особливості та особливості сприйняття, інтереси, потреби, цілі тощо. Викладачі кафедри ретельно вивчають особистості своїх студентів і пристосовують до них своє викладання. Тільки за такої умови можна розкрити та використати в навчальних цілях потенціал тих, хто навчається, перетворити їх із пасивних об'єктів педагогічних зусиль в активних суб'єктів — учасників навчального процесу.

Індивідуальна самостійна робота студента має деякі аспекти наукового пошуку і містить такі варіанти завдань:

- підготовка реферату-есе і презентація результатів
- критичний огляд статей у фахових журналах і презентація результатів;
- пошук, підбір та огляд джерел за заданою тематикою;
- аналіз конкретної виробничої ситуації та підготовка аналітичної записки (міні-кейс);
- підготовка виступу на студентській науковій конференції.

Студенти самостійно обирають один із п'яти запропонованих варіантів. Індивідуальне завдання оцінюється в межах від 0 до 10 балів.

Звітуючи про результати індивідуального завдання як викладачеві, так і всій своїй академічній групі, студенти починають вчитися один у одного, так що потенціал всіх присвоюється кожним, у результаті чого загальний прогрес у навчанні значно прискорюється.

Кооперативне навчання, а також необхідність розвивати творчі підходи та творчий потенціал студентів вимагає такої постанови індивідуальних завдань для студентів, щоб їх виконання обумовлювало не просте репродукування отриманих знань, а творче їх використання для вирішення нових, нестандартних задач у нових, нестандартних ситуаціях. У цьому випадку, виконуючи індивідуальні завдання, студенти самостійно відкривають та створюють нові знання, набувають нові навички та вміння (зокрема, вміння функціонувати, працювати

та приймати рішення у нестандартних ситуаціях), що дуже важливе для ефективної майбутньої професійної діяльності.

*Євдокимова Н.М., к.е.н., проф.,
Решетняк Т.І., к.е.н., доц.,
кафедра стратегії підприємств*

ФОРМУВАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРА

Комплекс науково-дослідницьких компетенцій майбутнього фахівця формується на основі набуття студентами навичок проведення наукових досліджень впродовж усього навчання у вузі, коли розвиток наукового мислення досягається низкою методів, спеціальних заходів і дій. Стрижнем ціннісної корекції навчального процесу у напрямку підготовки фахівця для модерного інноваційного суспільства стає фахова науково-дослідницька робота, яка нині є виокремленою позицією навчального плану підготовки бакалавра з економіки підприємства. Її предмет, технологія реалізації та зміст вихідних компетенцій значно вирізняються з-поміж інших фахових дисциплін, чому сприяли важливі обставини економічного життя.

На вітчизняному ринку праці ще не сформувався попит на науково орієнтованих носіїв знань для створення інновацій, а найчастіше від фахівців вимагається лише обізнаність з предметною галуззю знань, певні професійні навички і практичний досвід. Водночас у новій економіці зміна ідей, знань і технологій відбувається значно швидше, ніж зміна людського покоління. А це означає, що навчити людину на все її професійне життя, як це закладено в основу традиційної освіти, неможливо. Однак у процесі професійної підготовки можна й треба навчити студента пізнавати, виробити у нього потребу у навчанні упродовж життя. З урахуванням цього на кафедрі стратегії підприємств був розроблений перелік випереджальних науково-дослідницьких компетенцій економіста підприємства, які утворюють ключові характеристики фахівця дослідницького типу. Процес створення унікального творчого продукту також є особливим — з рук в руки — тобто через майстер-класи досвідчених науковців і організаторів науково-дослідних проектів. Для відпрацювання навичок проведення наукових досліджень передбачено декілька різновидів технологій. У процесі першого з них, наукового семінару, прищеплюється інтерес до гарної обізнаності в сучасній науковій проблематиці та формується загальне уявлення про науково-дослідницький процес. Другий — орієнтований на набуття навичок спільного виконання наукових проектів і відбувається у формі тренінгу. Водночас студенти виконують індивідуальні дослідження у форматі курсової роботи-есе. Насамкінець проходять презентації результатів досліджень, відбуваються дискусії та обговорення доповідей.

Слід зауважити, що незважаючи на успішний досвід у цій галузі, наукові дослідження студентів мають стати предметом спеціального цілеспрямованого вивчення, оскільки чимало аспектів: організаційних, методичних і навіть психологічних не можна вважати розв'язаними.

*Жиліна О.В., асистент
кафедри стратегії підприємств*

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ З КУРСУ «ПРОЕКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Перехід до ринкових відносин активізував інтерес до вивчення деяких сучасних інформаційних технологій у навчальному процесі. Адже навчальний процес повинен бути наповнений сучасними засобами, які зможуть забезпечити його інтенсивне вдосконалення. Найважливішою умовою формування професійних фахівців відповідно до європейських вимог є впровадження в навчальний процес наступних сучасних засобів: аналіз конкретних ситуацій; інтерактивні завдання; сучасні аналітичні програми; тренінги, ділові та рольові ігри; навчальні групові дискусії; мозковий штурм та інші активні методи навчання. Суть даних інтерактивних методів навчання полягає в тому, що навчальний процес організовується на основі взаємодії, діалогу, в ході якого студенти навчаються критично мислити, вирішувати складні практичні проблеми, проводити аналіз обставин і відповідної інформації, приймати рішення в конкретних практичних ситуаціях. При цьому важливими вимогами для застосування активних навчальних методів є розробка ефе-